

hebben voorgetooverd. Het maakt dit en die andere portretten, waaraan gelijke oorsprong ten grondslag ligt, wat men ook tegen de werkwijze als zoodanig mag hebben (maar men vergete Thijs Maris' paraphrasen van foto's niet en werd zijn Souvenir d'Amsterdam niet naar een stereoscoopplaatje gemaakt?) tot uitingen, die eenig staan in onze lithografische prentkunst. Anders, meer onttoegen aan de werkelijkheid, is het portret van Douwes Dekker, van '74. Het ontbeert de zwaardere accenten van het zwart, waardoor een beeltenis als die van Kolff kleuriger is, maar in zijn edel grijs en met zijn wonderbaarlijk-vloeiende behandeling komt het tot die overzetting der werkelijkheid in een idealiteit, waarbij alle gedachte aan de materie is opgeheven. Dat al wat tot de mindere kennis behoort volmaakt is, accepteert men als vanzelfsprekend, maar daar boven is dit blad als de kristallisatie van een weefsel van welluidend lichte en teedere tonen.

Reeds bij het uitkomen vond het zeer waardeerende critiek. Weder de Kunstkronijk (van 1875) citeerende, vinden we er het volgende over. „De heer Aug. Allebé heeft een zeer schoon portret van den heer Douwes Dekker op steen geteekend en deze beeltenis is thans bij den heer G. L. Funke te Amsterdam uitgegeven. Wij hadden reeds een paar portretten van Multatuli van voor 15 jaren. Nu is echter voor 't eerst eene beeltenis gegeven die als kunstwerk blijvende waarde heeft. Op fijne edele wijze heeft de schilder den kop opgevat en behandeld. Hij heeft er gansch iets anders, iets veel edelers van weten te maken, dan zoo vaak weinig artistiek behandelde portretten ons te zien geven. De heer Allebé is zeer eenvoudig en streng geweest in zijne wijze van uitvoering. Het is eene lichte, poëtische beeltenis van den fijnen denker en dichter der Ideeën.” Anders dacht de afgebeelde er over. Allebé, door Vosmaer, op wiens instigatie de prent gemaakt was, aan Dekker voorgesteld als de teekenaar van zijn portret, moest het aanhooren hoe deze zich uitliet in dier voege, dat alle lithografie toch slecht was, waarmee een al zeer weinig vleiend oordeel geveld was ook over den arbeid van Allebé. Het had, schijnt het, als gravure of ets, zijnde van waardiger allure, meer genade kunnen vinden. En hoe was buitendien dit schoone staal van portretkunst tot stand gekomen! Steunende op een zeer getoucheerd foto'tje, indertijd in Duitschland gemaakt, heeft de kunstenaar meer uit zijn verbeelding dan naar concrete gegevens deze beeltenis moeten scheppen, die toch opperste waarheid voor ons inhoudt.

In dezelfde periode (na jaren waarin hij niets in dit genre voortbracht levert deze tijd een naar verhouding rijken oogst) valt een portret van zijn leermeester Greive. Meer onmiddellijk aansprekend dan dat van Dekker, vlotter in de behandeling dan de voorafgaande beide, ziet het eruit of het con brio naar de natuur geteekend is en meer dan voor dat